

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΓΙΑ ΤΗ ΨΗΦΟ

Τὸ Τμήμα Πειραιῶς τοῦ Συνδέσμου μας ἐδείξε ἐξαιρετική δραστηριότητα στὶς ἐνέργειές του γιὰ τὴν ψήφο.

Στὶς 21 Μαρτίου μιὰ ἐπιτροπὴ μὲ τὴν πρόεδρο τοῦ Τμήματος κ. Π. Φεράλδη, τὴν γενικὴ γραμματέα, Δα Θέλεξη Πασχάλη καὶ τὴν εἰδικὴ γραμματέα Δδα Σοφία Στάη παρουσιάσθηκε στὸν Πρόεδρο τῆς Κυβερνήσεως κ. Π. Τσαλδάρη στὸ πολιτικὸ γραφεῖο ὅπου εἶχε ὀριστεῖ ἀπὸ πρὶν ὅτι θὰ δεχόταν τὴν Ἐπιτροπὴ. Ἡ κ. Φεράλδη ἐξήγησε στὸν κ. Πρωθυπουργὸ τὸ σκοπὸ τῆς ἐπίσκεψης καὶ τὴ λύπη τῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὶς πληροφορίες πού εἶχαν ὅτι εἶναι ἐνάντιος στὴν παραχώρηση πολιτικῶν δικαιωμάτων στ' ἐ γυναίκες. Ἡ Δδα Πασχάλη θύμισε στὸν κ. Πρωθυπουργὸ ὅτι ἡ ἰσοπολιτεία τῶν γυναικῶν ἦταν στὸ πρόγραμμα τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀειμνήστου ἀρχηγοῦ του καὶ εἶπε πὼς ὁ γυναικεῖος κόσμος ἐλπίζει πὼς τὸ λαϊκὸ κόμμα θὰ μείνει πιστὸ στὶς παραδόσεις του του καὶ θὰ θελήσει νὰ αναγνωριστῆ ἡ ἰσοπολιτεία τῶν γυναικῶν ὅρα πὺ κατέχει τὴν ἐξουσία.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπάντησε πὼς δὲν εἶναι διόλου ἀντίθετος στὸ ζήτημα τῆς γυναικειᾶς ψήφου πὺ τὸ κόμμα του ἔχει πάντα στὸ πρόγραμμά του, ἀλλὰ ὅτι ἂν ἀργεῖ νὰ λυθεῖ ὀριστικᾶ, αὐτὸ πρέπει νὰ ποδοθεῖ στὴν ἀπροθυμία πὺ εἶδειξαν οἱ γυναίκες γιὰ νὰ ἐγγραφοῦν στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους.

Ἡ κ. Φεράλδη ἐξήγησε στὸν κ. Πρωθυπουργὸ ὅτι ἂν ἐγγράφηκαν λίγες σχετικᾶ αὐτὸ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν περιορισμῶν πὺ ἐπιβάλλει ὁ νόμος ἀποκλείοντας τὶς ἀγράμματες καὶ τὶς νέες γυναίκες. Ἡ Δδα Πασχάλη πρόσθεσε ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ κοινὰ δὲν εἶναι μόνον δικαίωμα, ἀλλὰ πρὸ πάντων καθῆκον, γι αὐτὸ πρέπει ἴσια ἴσια νὰ παραχωρηθεῖ ἡ πολιτικὴ ψήφος στὶς γυναίκες γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ ἔτσι αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον πὺ εἶναι φυσικὸ νὰ ἔχει ἀτονίσει.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς, χωρὶς νὰ ὑποσχεθεῖ πὼς θὰ ὑποβάλλει τὸ σχετικὸ νομοσχέδιο, ἐβεβαίωσε καὶ πάλι τὴν ἐπιτροπὴ πὼς δὲν θὰ τὸν εὔρουν ἀντίθετο στὶς ἀπόψεις τους καὶ εὐχήθηκε στὸ Σύνδεσμο νὰ διαπαιδαγωγήσει τὶς γυναίκες γιὰ νὰ δείξουν περισσότερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ πολιτικὰ τους δικαιώματα.

* *

Ἡ ἴδια ἐπιτροπὴ ἐπισκέφθηκε ἔπειτα στὴ σειρά τοὺς ἀρχηγούς καὶ τῶν ἄλλων κομμάτων, κ. κ. Βενιζέλο, Παπαναστασίου, Κονδύλη καὶ Καφαντάρη.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων κ. Βενιζέλος ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ συντελέσει νὰ λείψουν οἱ περιορισμοὶ τῆς δημοτικῆς ψήφου.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ κόμματος κ. Παπαναστασίου ἐδήλωσε πὼς εἶναι σύμφωνος γιὰ τὴν παροχὴ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ριζοσπαστικοῦ κόμματος κ. Κονδύλης ἐδήλωσε στὴν ἐπιτροπὴ ὅτι εἶναι πιά καιρὸς νὰ δοθῶν στὶς γυναίκες ἴσα πολιτικὰ δικαιώματα μὲ τοὺς ἄντρες καὶ πὼς θὰ τὸν εὔρουν αὐτὸν μὲ τὸ κόμμα του θερμὸν ὑποστηρικτὴ τῶν δικαίων του.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ κόμματος κ. Καφαντάρης ἐδήλωσε ἐπίσης στὴν ἐπιτροπὴ ὅτι ἦταν ἀνεκὰθεν καὶ εἶναι πάντα ὑπὲρ τῆς ἰσοπολιτείας τῶν γυναικῶν καὶ θὰ τὴν ὑποστηρίξει καὶ τώρα ὅπως καὶ ἄλλοτε.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔδωσε στοὺς ἀρχηγούς τῶν κομμάτων τὸ ἀκόλουθο ὑπόμνημα :

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 20 Μαρτίου 1933.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν Ἰμάς ὅπως λάβετε εὐμενῶς ὑπ' ὄψιν τὰ κατωτέρω :

Ὡς σᾶς εἶναι γνωστόν, ὁ Νόμος [Π. Δ. 5. 2, 30] περὶ παραχωρήσεως ψήφου εἰς τὰς γυναίκας περιλαμβάνει ὅτι :

Διὰ νὰ ἔχη δικαίωμα ψήφου ἡ Ἑλληνὶς πρέπει νὰ ἔχη ἡλικίαν ἄνω τῶν 30 ἐτῶν καὶ γὰ γνωρίζῃ γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Ἀκολουθεῖ δὲ τὴν δημοτικότητα τοῦ συζύγου ἢ τοῦ πατρός.

Ἄλλ' ἢ περὶ τῆς ἡλικίας διάταξις στεροῦσα τοῦ δικαίωματος τῆς ψήφου ὅλας τὰς νέας γυναίκας τὰς μετὰ 21—30 ἐτῶν, ἀποκλείει τὰς πλείστας τῶν ἐγγραμμάτων γυναικῶν.

Ὁ ἀποκλεισμὸς ἐξ ἄλλου τῶν ἀγραμμάτων γυναικῶν ἀποκλείει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἄνω τῶν 30 ἐτῶν γυναικῶν, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ἐπίσημον στα-

τιστικῆν μόνον τὰ 27% τῶν ἄνω τῶν 30 ἐτῶν γυναικῶν εἶναι ἐγγράμματοι. Ὡστε τὰ 73% τῶν γυναικῶν αἰτινες ἔχουν δικαίωμα ψήφου, λόγῳ ἡλικίας (ὡς ἄνω τῶν 30 ἐτῶν) ἀποκλείονται ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Νόμου.

Ἡ δὲ διάταξις περὶ τῆς δημοτικότητος τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ συζύγου περιορίζει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὸ μικρὸν ποσοστὸν τὸ διαφεύγον ἐκ τῶν περιορισμῶν τῶν δύο ἀνωτέρω διατάξεων, διότι καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐγγραφὴν ἐκείνων τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς ἢ οἱ σύζυγοι ἔχουν γεννηθῆ περὶ τοῦ 1850, ὅτε δὲν ὑπῆρχον μητρῶα δι' ἑλλην τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπίσης καὶ ὅσων οἱ πατέρες ἢ οἱ σύζυγοι δὲν εἶναι δημόται, καὶ ἀκόμη καὶ ἐκείνων, τῶν ὁποίων οἱ σύζυγοι ἢ πατέρες ἔχουν βιβλιάρια καὶ ἔχουν ἐπανεπιλημμένως ψηφίσει, εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους, δὲν εὐρίσκονται ὅμως ἐγγεγραμμένοι, ὡς ὠφείλον, εἰς τὰ δημοτολόγια. Καὶ ὑπάρχοντι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οἱ πλείστοι τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ἐκλογέων.

Ἀποτέλεσμα τῶν ἀδικῶν τούτων περιορισμῶν ὑπῆρξεν ὁ ὁπωσδήποτε περιορισμένος ἀριθμὸς τῶν ἐγγραφεισῶν εἰς τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους γυναικῶν, ὁ ὁποῖος ὄχι μεγάλως ἀριθμὸς δίδει τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἐπιπολαίως ἐξετάζοντα ὅτι αἱ Ἑλληνίδες δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν πολιτικῶν τῶν δικαιωμάτων.

Ἐν τούτοις οὐδεὶς ποτε ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ ἐνηλικίωσις τῆς γυναικὸς ἔρχεται βραδυτέρα τῆς τοῦ ἀνδρός, καὶ οὐδεμία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ ἀγραμμάτου ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἰσῆς διανοητικῆς δυνάμεως. Δὲν νομίζομεν δὲ ὅτι εἶναι αἱ γυναῖκες ὑπεύθυνοι διὰ τὸ ἀπογοητευτικῶς μέγα ποσοστὸν τῆς ἀγραμματωσύνης. Καὶ ὁ νόμος, ὁ ἀποκλείων πλείστας εὐφυεῖς ἀγραμμάτους γυναῖκας, ἐνῶ ἔχουν ἐκ τῶν ἀνδρῶν δικαίωμα ψήφου ὄχι μόνον οἱ ἀγράμματοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀλκοολικοὶ καὶ οἱ ἐκτὸς τῶν ψυχιατρειῶν παράφρονες, εἶναι ἀδικοί.

Ἐξ ἄλλου αἱ κατορθώσασαι νὰ ἐγγραφῶν εἰς τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους μὲ πολλὴ ἐνδιαφέρον καὶ ὡς παλαιοὶ ἐκλογεῖς ἐξεπλήρωσαν τὸ ἐκλογικὸν τῶν καθήκων κατὰ τὰς δύο ἀναπληρωματικὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς ἐν Πειραιεὶ καὶ οἱ ἄνδρες ἐκλογεῖς ὑπεδέχθησαν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου θεσμοῦ ὡς νὰ ὑφίστατο ὑῖτος ἀνέκαθεν. Ὡστε δὲν ὑφίστανται πλέον λόγοι ὅπως ἡ Ἑλληνὶς κρατῆται μακρὰν τῆς διοικήσεως τῶν κοινῶν, κατ' οὐδὲν ὑστεροῦσα τῶν γυναικῶν τῶν ἄλλων μεταπολεμικῶν Δημοκρατιῶν, εἰς τὰς ὁποίας, μὴδὲ τῆς Τουρκίας ἐξαιρουμένης, ἡ ἐξίσωσις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν δύο φύλων ἐπῆλθε πλήρης.

Παρακαλοῦμεν ἔθεν Ὑμᾶς, κ. Πρόεδρε, ὅπως θελήσετε νὰ ἐπανορθώσετε τὰς ὑφισταμένας ἀδικίας ὑποβάλλοντες σχέδιον νόμου, ὅστις θὰ παρεχώρει εἰς τὰς γυναῖκας ἴσα πολιτικὰ δικαιώματα πρὸς τοὺς ἀνδρας ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Βεβαίως ἡ παρούσα Κυβέρνησις κύπτουσα ὑπὸ τὸ βῆρος τοῦ σημερινοῦ οικονομικοῦ προβλήματος καταναλίσκεται εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς διευθετήσεως τούτου.

Ἀλλὰ καὶ τὸ γυναικεῖον ζήτημα εἶναι ζήτημα τοῦ ἡμῶν τῆς χώρας πληθυσμοῦ καὶ ἐπομένως ὄχι ἐπυσιώδες, ὥστε νὰ παραπέμπεται, ἵνα χρησιμεύσῃ, ὡς ἐνασχόλησις ἀργασχάτων μελλοντικῶν Κυβερνήσεων.

Καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ θελήσῃ ἡ ὑπὸ τὴν Ὑμετέρην Προεδρίαν Κυβέρνησις νὰ ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ ἡ εὐκαιρία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς μεταρρυθμίσεως στηριζομένης εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης, ὡς καὶ εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ Ἀσκήτου κόμματος, τοῦ ὁποίου ὁ ἀείμνηστος Ἰδρυτὴς Δημ. Γούναρης ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν τῆς χώρας ὁ ὑποβαλὼν σχέδιον νόμου περὶ ἰσοπολιτείας τῶν γυναικῶν καὶ εἰς τὸν προγραμματικὸν τοῦ λόγον τὸν ἐκφωνηθέντα ἐν Πάτραις τὴν 11ην Ὀκτωβρίου 1920 ἔλεγεν: . . . «Δὲν θὰ ἐδυσκολευθῆν νὰ δεχθῶ τὴν ἀπάλειψιν τῆς διακρίσεως τῶν φύλων ἐν τῇ καθορισμῇ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν ἀσκῆσιν τῶν δημοσίων δικαίων ἢ μᾶλλον καθηκόντων. Κατὰ τὴν μαρφήν, ἣν ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς ἔδωκεν εἰς τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν κατὰ πάντας τοὺς κλάδους τῆς ὀργανώσεως ταύτης συμπράττουσιν ἐν ζηλευτῇ ἀμίλλη κμφότερα τὰ φύλα.

» Ἄν ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν τῶν κοινῶν διαχείρισιν μοναδικὴν βῆσιν ἔχει τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ διαχειριστέα κοινωνικὰ συμφέροντα, ὡς ἀκραδάντως πιστεύω, δὲν δύναται νὰ ἐξευρεθῇ λόγῳ ἀποκλεισμοῦ τοῦ ἐτέρου φύλου, ἐξ ἴσου συντρέχοντος ἐν πάσῃ κοινωνικῇ δράσει καὶ ἐντεῦθεν ἐξ ἴσου μετέχοντος τῶν ἐκ ταύτης πηγαζόντων κοινωνικῶν συμφερόντων, εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁποίων καλεῖται τὸ Κράτος. . . ».

Διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς ἐξαιρέτου

Ἡ Πρόεδρος
Π. Σ. Φεράλλη

Ἡ Γεν. Γραμματεὺς
Θ. Κ. Πασχάλη